

ARCHITECTUS

No. 3(83)

2025

quarterly

Contents

Editorial Board Members

Ewa Łużyniecka
Editor-in-Chief
Piotr Marciniak
Maciej Motak
Agnieszka Tomaszewicz
Jadwiga Urbanik
Sebastian Wróblewski

Advisory Board Members

Magdalena Baborska-Narożny (Poland)
Alexander Bouryak (Ukraine)
Salih Ceylan (Turkey)
Kateřina Charvátová (Czech Republic)
Bohdan Cherkes (Ukraine)
Juan Ignacio del Cueto Ruiz-Funes (Mexico)
Sonja Dragojlovic-Oliveira (United Kingdom)
Barbara Gronostajska (Poland)
Sławomir Gzell (Poland)
Hubert-Jan Henket (The Netherlands)
Wessel de Jonge (The Netherlands)
Dalia Klajumienė (Lithuania)
Wanda Lewis (United Kingdom)
Hans-Dieter Nägelke (Germany)
Halyna Petryshyn (Ukraine)
Uta Pottgiesser (The Netherlands)
Svitlana Smolenska (Ukraine)
Beate Störkuhl (Germany)
Vladimir Šlapeta (Czech Republic)
Andrzej Szczerski (Poland)
Jos Tomlow (Germany)

Publisher

Publishing House of Wrocław
University of Science and Technology

<http://architectus.pwr.edu.pl>
e-mail: architectus@pwr.edu.pl

Krystyna Sulkowska-Tuszyńska, <i>Written in architecture... St. James' Church in Toruń – the Gothic pearl of Pomerania discovered by archaeologists</i>	3
Aleksandra Walkowska, <i>Landed estates and noble residences in Wojcieszów</i>	15
Daria Bręczewska-Kulesza, <i>Neo-Gothic in the residential architecture of Toruń – a building tradition or a fashion for historicism?</i>	27
Ewa Maria Netczuk-Pol, Łukasz Karol Netczuk, <i>Reconstruction of the façade and tower of the church of the Exaltation of the Holy Cross in Kostomłoty according to the design by Karl Friedrich Schinkel against the background of his other projects as an example of the reconstruction of a Baroque church in the spirit of neo-Gothic</i>	37
Artur Kwaśniewski, <i>Greening of Old-Town Market spaces before 1945 in the former Silesia Province in the context of planning green infrastructure and preserving heritage values in Old-Town districts</i>	45
Patrycja Czubaj, <i>Analysis of the transformation of the spatial structure of Silesian Park and its conservation status</i>	59
Dominika Cenda, Justyna Kobylarczyk, Karolina Dudzic-Gyurkovich, <i>Exploring residential developments built from 1960 to 1980 in Kraków in the context of the 15-minute city concept</i>	71
Klaudia Stala, <i>Sheltering structures in archaeological reserves. Analysis and assessment of contemporary architectural design</i>	81
Jerzy Uścińowicz, <i>Sacred vs. profane – ruined temples</i>	97
Joanna Gronostajska-Kadecka, <i>Spa and wellness architecture: Definition and conceptualization</i>	107
Barbara Misztal, <i>On the variability in time of the longitudinal modulus of elasticity E and the traverse modulus of elasticity G and their impact on the rigidity of timber structures</i>	115
Michał Szczęsny Pelczarski, <i>Inverse modelling as a tool in teaching the conceptual formation of synergistic architectural and structural forms – exploring the reception of the method</i>	121
Anna Jaglarz, Berkay Turgut, <i>Research through colour-based design: Supporting the learning and well-being of children with autism</i>	131
Robert Idem, <i>Perception of the architect as a profession of public trust in Poland</i> ...	145
Design philosophy	
Romuald Loegler, <i>Osmosis architecture – an aesthetic link between the past and the future</i>	153

On the cover: *Italian Stage* of the Polish Theatre in Szczecin (photo by M. Czechowicz)

ARCHITECTUS

Nr 3(83)

2025

kwartalnik

Spis rzeczy

Zespół redakcyjny

Ewa Łużyńska
Redaktor naczelny
Piotr Marciniak
Maciej Motak
Agnieszka Tomaszewicz
Jadwiga Urbanik
Sebastian Wróblewski

Rada naukowa

Magdalena Baborska-Narożny (Polska)
Alexander Bouryak (Ukraina)
Salih Ceylan (Turcja)
Kateřina Charvátová (Czechy)
Bohdan Cherkas (Ukraina)
Juan Ignacio del Cueto Ruiz-Funes (Meksyk)
Sonja Dragojovic-Oliveira (Wielka Brytania)
Barbara Gronostajska (Polska)
Sławomir Gzell (Polska)
Hubert-Jan Henket (Holandia)
Wessel de Jonge (Holandia)
Dalia Klajumienė (Litwa)
Wanda Lewis (Wielka Brytania)
Hans-Dieter Nägelke (Niemcy)
Halyna Petryshyn (Ukraina)
Uta Pottgiesser (Holandia)
Svitlana Smolenska (Ukraina)
Beate Störkuhl (Niemcy)
Vladimír Šlapeta (Czechy)
Andrzej Szczepiński (Polska)
Jos Tomlów (Niemcy)

Wydawca

Oficina Wydawnicza
Politechniki Wrocławskiej

<http://architectus.pwr.edu.pl>

e-mail: architectus@pwr.edu.pl

Krystyna Sulkowska-Tuszyńska, <i>Zapiskane w architekturze... Kościół św. Jakuba w Toruniu – gotycka perła Pomorza odkrywana przez archeologów</i>	3
Aleksandra Walkowska, <i>Majątki ziemskie i siedziby szlacheckie w Wojcieszowie</i>	15
Daria Bręczewska-Kulesza, <i>Neogotyck w architekturze mieszkalnej Torunia – tradycja budowlana czy moda na historyzm?</i>	27
Ewa Maria Netczuk-Pol, Łukasz Karol Netczuk, <i>Przebudowa fasady i wieży kościoła pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Kostomłotach według projektu Karla Friedricha Schinkla na tle innych jego realizacji jako przykład przebudowy barokowego kościoła w duchu neogotyku</i>	37
Artur Kwaśniewski, <i>Zazielenianie staromiejskich przestrzeni rynkowych przed 1945 r. w miastach dawniej prowincji Śląsk w kontekście planowania zielonej infrastruktury i ochrony wartości zabytkowych na terenie dzielnic staromiejskich</i>	45
Patrycja Czubaj, <i>Analiza przekształceń struktury przestrzennej Parku Śląskiego oraz stanu ochrony konserwatorskiej</i>	59
Dominika Cenda, Justyna Kobylarczyk, Karolina Dudzic-Gyurkovich, <i>Krakowskie osiedla mieszkaniowe z lat 1960–1980 w kontekście koncepcji miasta 15-minutowego</i>	71
Klaudia Stala, <i>Konstrukcje osłaniające w rezerwatach archeologicznych. Analiza i ocena współczesnych rozwiązań architektonicznych</i>	81
Jerzy Uścińowicz, <i>Sacrum vs. profanum – zrujnowane świątynie</i>	97
Joanna Gronostajska-Kadecka, <i>Architektura spa i wellness: definicja i konceptualizacja</i>	107
Barbara Misztal, <i>O zmienności w czasie modułów sprężystości podłużnej E i poprzecznej G oraz ich wpływie na sztywność konstrukcji z drewna</i>	115
Michał Szczepiński Pelczarski, <i>Modelowanie odwrotne jako narzędzie w nauczaniu konceptualnego kształtowania synergicznych form architektoniczno-konstrukcyjnych – badanie recepcji metody</i>	121
Anna Jaglarz, Berkay Turgut, <i>Badania poprzez projektowanie kolorystyczne: wspieranie uczenia się i dobrostanu dzieci ze spektrum autyzmu</i>	131
Robert Idem, <i>Postrzeganie profesji architekta jako zawodu zaufania publicznego w Polsce</i>	145
Filozofia projektowania	
Romuald Loegler, <i>Architektura osmozy – estetyczny łącznik między przeszłością a przyszłością</i>	153
Na okładce: <i>Scena Włoska Teatru Polskiego w Szczecinie</i> (fot. M. Czechowicz)	